

Ocena rozprawy doktorskiej lek. dent. Renaty Golińskiej-Mróż pod tytułem:
„Ocena wybranych parametrów przygotowywania ortodontycznego i wpływu na wyniki zabiegu chirurgicznego u pacjentów z deformacjami twarzowo-szczękowymi”
wykonanej pod kierunkiem prof. dr hab. n. med. Marcina Kozakiewicza

Zabiegi z zakresu chirurgii ortognatycznej znajdują coraz szersze zastosowanie u pacjentów z nasilonymi deformacjami szkieletowymi. Leczenie takich pacjentów wymaga współpracy specjalistów, stworzenia mechanizmów umożliwiających przepływ informacji pomiędzy lekarzami zaangażowanymi w leczenie, wyznaczenia procedur postępowania i określenia parametrów, które wpływają na ostateczny wynik leczenia i satysfakcję pacjentów. Najważniejszym celem ortodontyczno-chirurgicznego leczenia pacjentów jest maksymalna lub optymalna korekta nieprawidłowych relacji podstaw kostnych w celu poprawy estetyki twarzy, poprawy funkcji, uzyskania prawidłowego zgryzu i stabilności wyników. W chirurgii ortognatycznej przygotowanie ortodontyczne stanowi pierwszy, a zarazem najdłuższy etap leczenia. Istnieje potrzeba ujednoczenia parametrów określających kliniczną ocenę przygotowania pacjenta do zabiegu ortognatycznego. Dlatego w pełni uzasadnionym było podjęcie przez Doktorantkę badań mających na celu ocenę jakości przygotowania ortodontycznego pacjenta do zabiegu ortognatycznego na podstawie wybranych parametrów oraz ocenę wpływu przygotowania ortodontycznego na wynik zabiegów korekty chirurgicznej wad szczękowo-twarzowych.

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska lek. dent. Renaty Golińskiej-Mróż liczy 157 strony, składa się ze wstępu, celu pracy, materiału i metody, części zawierającej wyniki badań, dyskusji, wniosków, streszczenia w języku polskim i angielskim, 60 tabel i 53 rycin, 131 pozycji piśmiennictwa oraz wzoru ankiety. We wstępie Doktorantka przedstawiła zwięzłe informacje dotyczące historii chirurgii ortognatycznej i współpracy ortodontyczno-chirurgicznej, opisała podstawowe techniki chirurgiczne w leczeniu wad gnatycznych oraz zasady przygotowania ortodontycznego do zabiegu chirurgicznego. Ta część pracy wykazuje dużą znajomość tematu oraz dobre przygotowanie lek. dent. Renaty Golińskiej-Mróż do

podjęcia własnych badań. Celem pracy była ocena jakości przygotowania ortodontycznego pacjenta do zabiegu ortognatycznego na podstawie wybranych parametrów oraz ocena wpływu przygotowania ortodontycznego na wynik zabiegów korekty chirurgicznej wad szczękowo-twarzowych. Cel badań został sformułowany w sposób zrozumiały i jednoznaczny. W rozdziale Materiał i metody wyczerpująco przedstawiono charakterystykę materiału badawczego oraz zastosowaną metodykę. Badaniem prospektywnym objęto 54 pacjentów leczonych z powodu wad szczękowo-twarzowych (II i III klasa szkieletowa) w Klinice Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w latach 2014–2018. Pacjent wypełniał ankietę przedoperacyjną, pobierano wyciski łuków zębowych do wykonania gipsowych modeli diagnostycznych, celem wykonania pomiarów zębowych. Wykonywano zdjęcie fotograficzne profilu pacjenta i na jego podstawie oceniano estetykę tkanek miękkich. Bezpośrednio przed zabiegiem wykonywano zdjęcie pantomograficzne i cefalometryczne boczne głowy. Na zdjęciu cefalometrycznym wykonywano pomiary cefalometryczne – w celu uzyskania informacji o strzałkowych i pionowych cechach strukturalnych części twarzowej czaszki oraz położeniu zębów siecznych. Dwa miesiące po zabiegu chirurgicznym ponownie pacjent wypełniał ankietę pooperacyjną, ponownie wykonywano zdjęcie fotograficzne, pantomograficzne i cefalometryczne boczne głowy. Dokonywano oceny wczesnych wyników leczenia, analizując pomiary kostne, zębowe oraz tkanek miękkich. Na przeprowadzenie badań Autorka uzyskała zgodę Komisji Bioetycznej przy Uniwersytecie Medycznym w Łodzi (RNN/757/14/KB). Zastosowane w pracy metody statystyczne są typowe dla tego typu analiz i pozwalają obiektywnie ocenić ich wyniki. Zastosowane metody badań oraz ich sposób realizacji nie budzą zastrzeżeń. Wyniki pracy są przedstawione w sposób szczegółowy i budzący zaufanie oraz ilustrowane dobrze skomponowanymi tabelami i czytelnymi rycinami, które bardzo ułatwiają czytelnikowi dogłębną analizę licznych danych. Wyniki zostały szeroko i dokładnie omówione z bogatą analizą statystyczną, co umożliwia ich porównanie z danymi z piśmiennictwa. Spośród spostrzeżeń lek. dent. Renaty Golińskiej-Mróż zawartych w tej części za najcenniejsze uważam wykazanie, że przedzabiegowe położenie zębów siecznych jest bardzo ważnym czynnikiem determinującym plan leczenia chirurgicznego, jak i ostateczny wynik całego procesu leczniczego. Doktorantka stwierdziła, że w osiągnięciu pełnego sukcesu w leczeniu pacjentów z deformacjami twarzowo-szczękowymi nieodzowne jest prawidłowe przygotowanie

ortodontyczne. W całym procesie leczniczym niezbędna jest dobra komunikacja pomiędzy ortodontą i chirurgiem ortognatycznym oraz wzajemne zrozumienie wszystkich aspektów tego skojarzonego leczenia. Istotną obserwacją jest stwierdzenie, że w grupie pacjentów z rozpoznaniem III klasy szkieletowej kąta ANB po leczeniu uzyskał normę w 80,6%. Nagryz poziomy u pacjentów z II klasą szkieletową w granicach normy osiągnięto po zabiegu w 63,6%. W przypadku porównania szerokości tylnej szczęki i zuchwy u pacjentów z II klasą zbyt wąski wymiar poprzeczny szczęki zaobserwowano u 40% badanych. W rozdziale Dyskusja Doktorantka właściwie zinterpretowała wyniki swoich badań z wykorzystaniem doniesień innych autorów zajmujących się tymi problemami. Dyskusję w recenzowanej pracy oceniam wysoko. Autorka wykazała się rozległą wiedzą medyczną na temat przygotowania ortodontycznego i jego wpływu na wyniki zabiegu chirurgicznego u pacjentów z deformacjami twarzowo-szczękowymi, umiejętnością korzystania z obcego piśmiennictwa, głównie w języku angielskim, a także należną ostrożnością w ocenie oraz w interpretacji uzyskanych wyników własnych. Doktorantka sformułowała ze swojej pracy 6 wniosków, z których najważniejszym jest stwierdzenie, że na etapie planowania skojarzonego leczenia ortodontyczno-chirurgicznego należy uwzględnić wskaźnik Boltona. Istotnym elementem planowania leczenia ortodontyczno-chirurgicznego jest uwzględnienie rozbieżności wymiaru poprzecznego szczęki i zuchwy oraz zaplanowanie metody ekspansji. Pozycja zębów siecznych dolnych uzyskana w wyniku ortodontycznego leczenia przedchirurgicznego wpływa na wynik zabiegów chirurgii ortognatycznej. Wnioski zawarte w pracy są dla mnie przekonujące, korespondują z celami pracy i wynikają z przeprowadzonej analizy statystycznej. Rozprawę kończy spis 131 pozycji wykorzystanego piśmiennictwa, dobrane bardzo starannie i adekwatnie do badanego zagadnienia. Streszczenie w języku polskim i angielskim zawiera najważniejsze wyniki przeprowadzonych badań.

Pomimo iż praca jest bardzo dobrze napisana, Autorka nie ustrzegła się drobnych nieścisłości, które chciałabym przytoczyć i prosić o wyjaśnienie:

1. Rozdział powinien rozpocząć się na nowej stronie.
2. Podpisy pod rycinami i tytuły tabel nie powinny kończyć się kropką.
3. Tabele powinny posiadać opis i numerację, znajdujące się powyżej tabeli.
4. Brakuje w tekście pracy odnośnika do ryciny 9, 16, 24, 26-31, 34-38.

5. Brakuje w tekście pracy odnośnika do tabeli XXVI, XXXV-LX.
6. Znalazłam kilka drobnych błędów edytorskich i językowych, np. na str. 35, 61, 65, 136, 137.

Powyższe uwagi nie pomniejszają wartości pracy doktorskiej, która pod względem merytorycznym jest bardzo dobra. Praca stanowi bardzo wartościowe studium badawcze na temat oceny jakości przygotowania ortodontycznego pacjenta do zabiegu ortognatycznego na podstawie wybranych parametrów oraz oceny wpływu przygotowania ortodontycznego na wynik zabiegów korekty chirurgicznej wad szczękowo-twarzowych.

Podsumowując, oceniam rozprawę doktorską lek. dent. Renaty Golińskiej-Mróż bardzo wysoko. Uzyskane wyniki badań wskazują na wysoki stopień dociekliwości naukowej oraz znakomite umiejętności posługiwania się warsztatem badawczym. Doktorantka wykazała się bardzo dobrą znajomością nowoczesnych metod doświadczalnych pogłębiając analizę metod leczenia pacjentów z deformacjami twarzowo-szczękowymi.

Przedstawiona do recenzji praca spełnia ustawowe warunki określone dla rozpraw doktorskich w Ustawie o Tytułach i Stopniach Naukowych. Biorąc powyższe pod uwagę, zwracam się do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o dopuszczenie lek. dent. Renaty Golińskiej-Mróż do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Równocześnie, biorąc pod uwagę wysokie walory naukowe rozprawy oraz jej wartość aplikacyjną, zwracam się z wnioskiem o jej wyróżnienie.

Gdańsk, dnia 12.09.2019 r.

KIEROWNIK
Zakładu Chirurgii Stomatologicznej

dr hab. n. med. Anna Starzyńska